

AHD AF

گروه سرمایه‌گذاری اهداف (سهامی عام)

Ahdaf Investment Company Publication

نشریه شرکت سرمایه گذاری اهداف

۲۶ آذر ۱۴۰۴
17 December 2025

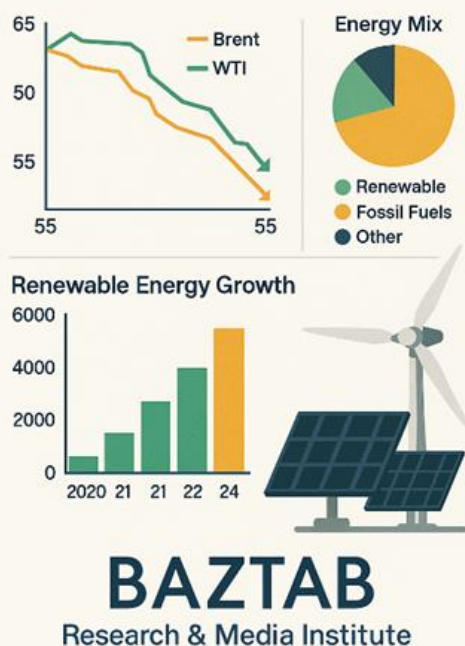

فهرست مطالب

مقدمه	۲
فست فکت	۳
نفت خام و بازار جهانی	۴
سیاست و ریسک ژئوپلیتیک	۶
گاز طبیعی و LPG	۷
گذار انرژی و تجدیدپذیرها	۸
آسیا و بازارهای نوظهور انرژی	۱۰
تقاطع نفت و گذار انرژی	۱۱
جمع بندی	۱۲
منابع	۱۳

مقدمه تحلیلی-تکنیکی

Global Energy Markets Mid-December 2025

بازار جهانی انرژی در میانه دسامبر ۲۰۲۵ در نقطه‌ای ایستاده که هم برای مصرف‌کننده جذاب است و هم برای تولیدکننده، نگران‌کننده. قیمت نفت خام در حال شکستن کف‌های چندساله است و نشانه‌ها حاکی از مازاد عرضه و تضعیف حاشیه سود تولیدکنندگان است. از نگاه تکنیکال، شکسته شدن سطوح حمایتی مهم در برنت و WTI نشان می‌دهد فشار فروش هنوز تمام نشده و بازار، سناریوی مازاد عرضه در ۲۰۲۶ را جدی گرفته. در عین حال، کاهش ریسک ژئوپلیتیک پیرامون جنگ اوکراین و احتمال صلح، «پریمیوم ریسک» را که سال‌ها بالای قیمت نفت نشسته بود، کم کرده است.

در کنار این تصویر کوتاه‌مدت، گذار انرژی و رشد تجدیدپذیرها، به‌ویژه خورشیدی، در حال تغییر ساختار بلندمدت بازار است. هزینه تولید برق از خورشید و باد در بسیاری کشورها به کف منحنی هزینه رسیده و این یعنی فشار ساختاری بر تقاضای سوخت‌های فسیلی در دهه آینده.

در سمت سیاست، ترکیب مازاد عرضه، رقابت OPEC+، سیاست‌های دولت آمریکا و برنامه‌های گذار در کشورهایی مثل هند، چشم‌انداز قیمت و سرمایه‌گذاری را پیچیده‌تر کرد. برای مدیران ارشد انرژی در ایران، پیام کلان این است: دوره‌ای از قیمت‌های پایین‌تر، نوسان کمتر ژئوپلیتیک در نفت، اما رقابت شدیدتر برای سهم بازار و شتاب‌گیری تدریجی گذار انرژی در حال شکل‌گیری است؛ فرصتی برای بازنگری استراتژی قیمت، سبد صادرات و سرمایه‌گذاری.

فست فکت

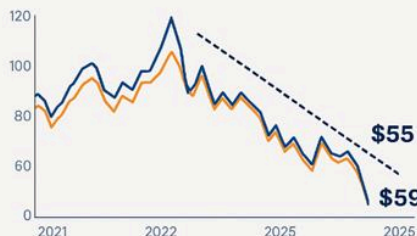
ردیف	مولفه	مقدار مدل سازی شده (16 دسامبر 2025)
1	قیمت نفت WTI	USD/bbl 55.3
2	قیمت نفت برنت	USD/bbl 59.1
3	روند هفتگی	3.5% کاهش
4	قیمت گاز Henry Hub	USD/MMBtu 2.78
5	قیمت گاز TTF اروپا	EUR/MWh 34.5
6	ذخایر نفت خام آمریکا	440 میلیون بشکه
7	ذخایر گاز اروپا	82% ظرفیت
8	شدت مصرف انرژی ایران	toe/1000 USD GDP 0.62
9	ظرفیت تولید برق ایران	102 گیگاوات
10	حرارتی	GW 82
11	آبی	GW 12
12	تجدیدپذیر	GW 8
13	شدت کربن سبد انرژی ایران	kgCO ₂ /MWh 545
14	قیمت برق صنعتی ایران	1,850 ریال/kWh
15	صادرات نفت ایران	1.55 میلیون بشکه/روز
16	صادرات گاز ایران	18.2 میلیارد مترمکعب/سال
17	ظرفیت پالایشگاه های ایران	2.25 میلیون بشکه/روز
18	بهره برداری واقعی	1.92 میلیون بشکه/روز
19	سرمایه گذاری انرژی پاک ایران	1.4 میلیارد دلار
20	شدت مصرف آب در انرژی	1,150 لیتر/MWh
21	قیمت زغال سنگ حرارتی جهانی	USD/ton 118
22	Crack Spread پالایشگاه ها	USD/bbl 9.8
23	ظرفیت ذخیره سازی نفت ایران	74 میلیون بشکه
24	نرخ بهره برداری خطوط انتقال برق	78%
25	شدت مصرف انرژی خانگی ایران	3,450 kWh/خانوار/سال
26	قیمت جهانی کربن	USD/ton CO ₂ 63
27	شاخص نوسان انرژی (EVI)	21.4 واحد

نفت خام و بازار جهانی

سقوط همزمان WTI و برنت زیر کفهای سه ساله

در معاملات ۱۶ دسامبر، نفت خام آمریکا (WTI) برای اولین بار از ابتدای ۲۰۲۱ به زیر ۵۵ دلار در هر بشکه سقوط کرد و برنت نیز در محدوده ۵۹ دلار معامله شد؛ هر دو شاخص بیش از ۲۰ درصد از ابتدای سال افت کرده‌اند. از نگاه تکنیکال، این سقوط به معنای شکسته شدن یک محدوده حمایتی مهم است که از ۲۰۲۱ تا امروز چند بار جلوی ریزش را گرفته بود. عبور قیمت از این سطح، سیگنالی است که بازار در حال قیمت‌گذاری مازاد عرضه و رشد ضعیف اقتصاد جهانی است، نه فقط یک نوسان کوتاه‌مدت. در بعد بنیادی، دو نیرو هم‌زمان عمل می‌کنند: افزایش تولید OPEC+ بعد از سال‌ها محدودیت، و کاهش ریسک‌های ژئوپلیتیک به دلیل فشار آمریکا برای توافق صلح اوکراین. اگر تحریم‌ها علیه نفت روسیه کاهش یابد و نفت ذخیره‌شده روی آب آزاد شود، فشار عرضه در ۲۰۲۶ می‌تواند شدیدتر شود. برای تولیدکنندگان خاورمیانه، این به معنای رقابت قیمتی بیشتر، فشار روی بودجه دولت‌ها و احتمال بازنگری در استراتژی‌های اوپک است. برای واردکنندگان آسیایی، این دوره فرصتی برای قفل کردن قراردادهای بلندمدت با قیمت‌های پایین‌تر است.

WTI and Brent Fall Beneath 3-Year Support levels

FUNDAMENTAL FORCES

- OPEC Ramp-Up
- Geopolitics Ease

GEOECONOMIC IMPACT

Middle East: Production Competition, P Surge

Asian Buyers: Low-Costs Low-Cost Contracts, Leag

OPEC Policy: Leverage Shifting, Uncertainty Shifter

BAZTAB
Research & Media Institute

شاخص	عدد	واحد	دوره زمانی	توضیح عددی کوتاه
قیمت WTI	55	دلار/بشکه	۱۶ دسامبر ۲۰۲۵	کف از ۲۰۲۱
قیمت برنت	59.1	دلار/بشکه	۱۶ دسامبر ۲۰۲۵	زیر ۶۰ دلار
افت سالانه WTI	23	درصد	۲۰۲۵ نسبت به ۲۰۲۴	بدترین از ۲۰۱۸
افت سالانه برنت	21	درصد	۲۰۲۵ نسبت به ۲۰۲۴	بدترین از ۲۰۲۰
بیکاری آمریکا	4.6	درصد	آخرین آمار	اوج چهار ساله
رشد اشتغال نوامبر آمریکا	64	هزار نفر	ماه نوامبر	کم‌رنگ
ذخایر نفت روسیه روی آب	170	میلیون بشکه	برآورد تحلیلی	پتانسیل عرضه
متوسط بنزین آمریکا	3	دلار/گالن	میانگین اخیر	کف چهار ساله
افت قیمت بنزین از اوج	25	درصد	نسبت به اوج	فشار بر حاشیه سود
سهم افت نفت از شاخص S&P Energy	15	درصد	از ابتدای سال	فشار سهام انرژی

منبع: CNBC

مازاد عرضه جهانی و فشار بر برنت با محوریت تولیدکنندگان خاورمیانه

برنت برای اولین بار از ماه مه به زیر ۶۰ دلار در هر بشکه سقوط کرد؛ نشانه‌ای واضح از این‌که عرضه در سطح جهانی با سرعتی بیش از رشد تقاضا در حال افزایش است. موج جدید ظرفیت تولید از سوی OPEC+ و کشورهای قاره آمریکا، برآوردها برای مازاد عرضه در ۲۰۲۶ را بالا برده است. از منظر تکنیکال، عبور برنت زیر ۶۰ دلار یعنی شکسته شدن یک «سطح روانی» که اغلب برای بودجه‌ریزی دولت‌های نفتی خاورمیانه به عنوان فرض محافظه‌کارانه استفاده می‌شد. این شرایط، سؤالات مهمی را پیش روی سیاست‌گذاران منطقه می‌گذارد: آیا باید دوباره به سیاست کاهش داوطلبانه تولید بازگشت تا کف قیمتی جدیدی ساخته شود؟ یا با پذیرش قیمت‌های پایین‌تر، تمرکز را روی سهم بازار و رشد محصولات با ارزش افزوده بالاتر گذاشت؟ برای ایران، عربستان و سایر تولیدکنندگان خلیج فارس، نکته کلیدی این است که اگر مازاد عرضه در ۲۰۲۶ تثبیت شود، رقابت بر سر مشتریان آسیایی شدت می‌گیرد و تخفیف‌ها، چرخه جدیدی از «جنگ سهم بازار» را فعال می‌کند. در چنین فضایی، قراردادهای منعطف، سبد متنوع مقصد و توسعه پتروشیمی، ابزارهای کلیدی مدیریت ریسک خواهند بود.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
زیر ۶۰ برای نخستین بار	۱۶ دسامبر ۲۰۲۵	دلار/بشکه	59.9	قیمت لحظه‌ای برنت
نزدیک کف سال	۱۶ دسامبر ۲۰۲۵	دلار/بشکه	56	قیمت WTI
رشد توسط OPEC+ و آمریکا	برآورد سالانه	میلیون بشکه/روز	1.5	تغییر عرضه جهانی ۲۰۲۵
کندتر از عرضه	برآورد سالانه	میلیون بشکه/روز	1	رشد تقاضای جهانی ۲۰۲۵
فشار قیمتی	سناریوی مبنا	میلیون بشکه/روز	2	مازاد برآوردی ۲۰۲۶
نقش محوری خاورمیانه	برآورد ۲۰۲۵	درصد	60	سهم OPEC+ از رشد عرضه
اکنون شکسته شده	ناحیه قیمتی	دلار/بشکه	60	سطح تکنیکال حمایت قبلی
ریسک قیمتی بالا	دامنه سال	درصد	35	نوسان سالانه برنت
تغییر مزیت نسبی	تبدیل انرژی	برابر	8	نسبت قیمت برنت به گاز اروپا
در صورت مدیریت عرضه	سناریوی تعادلی	دلار/بشکه	65	سناریوی قیمتی ۲۰۲۶ (میانگین)

منبع: WORLD OIL

سیاست و ریسک ژئوپلیتیک

فصل ویژه - سیاست انرژی آمریکا و نوسان مقررات

با وجود قیمت‌های پایین نفت و فشار بر درآمد شرکت‌های بالادستی در آمریکا، بخش نفت و گاز همچنان از دولت ترامپ به شدت حمایت می‌کند. علت اصلی، نه وضعیت قیمت‌ها، بلکه موج گسترده کاهش مقررات محیط‌زیستی، تسهیل مجوزها، و حمایت مالیاتی است که برای شرکت‌ها در حال اجراست. از منظر بنیادی، این سیاست‌ها هزینه تولید را پایین نگه می‌دارد و تشویق به توسعه میادین جدید و زیرساخت‌های صادراتی می‌کند؛ نتیجه آن‌که حتی در قیمت‌های زیر ۶۰ دلار، عرضه آمریکا همچنان مقاوم باقی می‌ماند.

برای بازار جهانی، پیام این وضعیت روشن است: تا زمانی که سیاست آمریکا تولید را تشویق می‌کند و OPEC+ هم برای سهم بازار می‌جنگد، سخت است که شاهد چرخه‌ای قدرتمند از رشد قیمت باشیم. در عین حال، «عدم قطعیت سیاستی» - نوسان شدید بین رویکردهای دولت‌های مختلف آمریکا - افق سرمایه‌گذاری بلندمدت را مبهم کرده و ریسک پروژه‌های با دوره بازگشت طولانی (مثل خطوط لوله و LNG) را بالا برده است. برای کشورهای تولیدکننده خاورمیانه، این یعنی باید سناریوهایی را جدی بگیرند که در آن، نفت شیل آمریکا در قیمت‌های نسبتاً پایین، همچنان یکی از بازیگران اصلی باقی می‌ماند و فضای مانور اوپک در تنظیم بازار، محدودتر می‌شود.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
زیر ۶۰ دلار	دسامبر ۲۰۲۵	دلار/بشکه	55	متوسط قیمت نفت خام آمریکا
فشار بازار سرمایه	از ابتدای سال	درصد	18	افت شاخص سهام نفت و گاز آمریکا
افزایش هزینه تجهیزات	نرخ اسمی	درصد	50	تعرفه واردات فولاد حفاری
حذف فشار هزینه‌ای	دامنه برنامه اولیه	دلار/تن متریک	1500-900	نرخ «حق متان» لغو شده
تقویت نقش گاز	برآورد اخیر	درصد	40	سهم گاز از تولید برق آمریکا
ظرفیت صادراتی آینده	در دست توسعه	پروژه	12	تعداد پروژه‌های LNG جدید
تقویت نقدینگی شرکت‌ها	قانون جدید	میلیارد دلار	10	کمک‌های مالیاتی به نفت و گاز
رضایت مصرف‌کننده	کف پنج‌ساله	دلار/گالن	2.7	متوسط قیمت بنزین آمریکا
افق سیاستی کوتاه	از پایان ۲۰۲۵	سال	3	مدت باقیمانده دوره ترامپ
ریسک تشدید مازاد عرضه	هدف اعلامی	دلار/گالن	2.5-2.0	سناریوی قیمت هدف ترامپ

منبع: E&E NEWS

گاز طبیعی و LPG

LPG آمریکا؛ سلاح نرم جدید در ژئوپلیتیک انرژی

بازار LPG آمریکا در سال ۲۰۲۵ به یکی از کانون‌های جدید ژئوپلیتیک انرژی تبدیل شده است. افزایش تولید پروپان و بوتان در آمریکا، سواحل خلیج مکزیک را به «شاهرگ» صادرات LPG به آفریقا، آسیای جنوبی و بخش‌هایی از آمریکای لاتین تبدیل کرده. این سوخت که زمانی در حاشیه بود، اکنون به عنوان سوخت انتقالی، هم به کاهش فقر انرژی کمک می‌کند و هم آلاینده‌گی را نسبت به سوخت‌های سنتی مانند زغال سنگ و چوب کم می‌کند. از منظر بنیادی، LPG حدود ۴۰ درصد دی‌اکسید کربن کمتری نسبت به زغال سنگ برای تولید همان میزان انرژی منتشر می‌کند. در کشورهایی که صدها میلیون نفر هنوز با هیزم یا زغال می‌پزند، جایگزینی LPG می‌تواند معادل حذف انتشار یک کشور صنعتی متوسط باشد. در این میان، خاورمیانه - به ویژه تولیدکنندگان خلیج فارس - هم به عنوان تأمین‌کننده مکمل در کنار آمریکا در این بازار نقش دارند و برخی شرکت‌های تجاری در حال ساخت ناوگان‌های جدید کشتی‌های VLGC با سوخت‌های کم‌کربن هستند. از نگاه مدیران انرژی، پیام کلیدی این است: LPG دیگر یک محصول حاشیه‌ای نیست؛ بلکه ابزاری استراتژیک برای نفوذ در بازارهای نوظهور، تنوع بخشی سبد صادرات و پاسخ سریع به دستور کار «پخت‌وپز پاک» در آفریقا و آسیا.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
بزرگ‌ترین تاجر مستقل LPG	برآورد اخیر	میلیون تن	12	حجم تجارت سالانه Petredec
مزیت زیست‌محیطی	مقایسه سوخت	درصد	40	کاهش LPG CO نسبت به زغال سنگ
در صورت گذار گسترده	در سال	میلیون تن CO eq	100	پتانسیل کاهش انتشارات «پخت‌وپز»
برآورد آژانس‌ها	افق ۲۰۳۰	درصد	50	سهم LPG در راه‌حل‌های پخت‌وپز پاک
عمدتاً آفریقا و آسیا	تقریبی	کشور	30	تعداد کشورهای هدف اصلی صادرات
قابلیت سوخت کم‌کربن	فعال/سفارش	کشتی	80	ظرفیت ناوگان VLGC مدرن
بهبود سوخت‌رسانی	نسبت به قدیمی	درصد	20	کاهش شدت انتشار ناوگان جدید
در حال رشد	فرآورده‌های مایع	درصد حجمی	10	سهم LPG از سبد صادرات آمریکا
نیاز به ناوگان کارآمد	مسیر رفت	هزار مایل دریایی	12	میانگین فاصله سفر US-آسیا
بازار رو به رشد	میانگین چند سال	درصد	5	رشد سالانه تقاضای LPG آفریقا

منبع: GEOPOLITICAL MONITOR

گذار انرژی و تجدیدپذیرها

نقطه عطف در اقتصاد تجدیدپذیرها؛ خورشید در کف منحنی هزینه

تحلیل‌های جدید از وضعیت گذار انرژی نشان می‌دهد که در بسیاری از کشورها، انرژی خورشیدی و در برخی موارد بادی، به کف منحنی هزینه تولید برق رسیده و از نیروگاه‌های گازی و حتی زغالی رقابتی‌تر شده. از منظر بنیادی، سه روند مهم دیده می‌شود: کاهش مداوم هزینه سرمایه‌ای پنل‌ها و توربین‌ها، رشد شدید ظرفیت نصب‌شده خورشیدی، و افزایش سهم برق در سبد انرژی نهایی (الکتریفیکاسیون). در سال ۲۰۲۴، بیش از سه‌چهارم رشد تقاضای برق جهانی توسط منابع بدون کربن پاسخ داده شده است.

از نگاه تکنیکال، این وضعیت به تدریج خود را در بازارهای کالایی نشان می‌دهد؛ به این معنا که انتظار بازار برای رشد بلندمدت تقاضای سوخت‌های فسیلی در برق، در حال تعدیل است. شاخص‌های هزینه سطحی برق (LCOE) نشان می‌دهد که در کشورهایی مانند آلمان، خورشیدی و بادی در بسیاری از سناریوها ارزان‌تر از گاز هستند؛ در آمریکا نیز هرچند گاز همچنان ارزان‌ترین منبع است، اما خورشیدی در محدوده‌ای قابل رقابت قرار دارد. پیام برای تولیدکنندگان سوخت فسیلی، از جمله در خاورمیانه، این است که پنجره زمانی برای استفاده حداکثری از نفت و گاز در برق، محدود و در حال بسته‌شدن است و فرصت‌های مزیت‌دار در پتروشیمی، صنایع انرژی‌بر و صادرات برق/هیدروژن، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
رشد سه‌برابری از ۱۹۹۰	۲۰۲۳	درصد	20<	سهم برق از تقاضای اولیه انرژی
هیدرو، هسته‌ای، باد، خورشید	۲۰۲۴	درصد	40	سهم منابع پاک در تولید برق جهانی
نقش محوری خورشیدی	۲۰۲۴	درصد	40	سهم خورشید از رشد تقاضای برق
مکمل خورشید	۲۰۲۴	درصد	16	سهم باد از رشد تقاضای برق
مصرف کمتر به ازای GDP	تا ۲۰۲۳	درصد	40	بهبود کارایی انرژی از ۱۹۹۰
محرك رشد صنعتی	سهم اقتصادی	درصد GDP	10	سهم انرژی پاک در ظرفیت چین
سقوط هزینه‌ها	تخمینی	درصد	80~	کاهش LCOE خورشید (دهه اخیر)
فرصت رشد	۲۰۲۳	درصد	20>	سهم منابع پاک در تقاضای اولیه آمریکا
در حال افزایش	۲۰۲۳	درصد	20>	سهم منابع پاک در تقاضای اولیه چین
برای شرکت‌های بزرگ	سناریوی محافظه‌کارانه	درصد	49	کاهش برآوردی شدت کربن تا ۲۰۵۰

منبع: T. ROWE PRICE

روندهای تجدیدپذیر اروپا در آستانه ۲۰۲۶

رویداد ENLIT EUROPE ۲۰۲۵ به سکوی مهمی برای گفت‌وگو درباره روندهای جدید تجدیدپذیرها در اروپا تبدیل شده است. هرچند محتوای تفصیلی جلسات برای اعضا منتشر شده، اما کلیت پیام روشن است: تمرکز اروپا پس از بحران گاز روسیه، از صرفاً «کربن‌زدایی» به ترکیبی از امنیت انرژی، رقابت‌پذیری صنعتی و توسعه تجدیدپذیرهای مقیاس‌پذیر (خورشیدی، بادی، ذخیره‌سازی) منتقل شده است. برای بازار انرژی جهانی، این تغییر زاویه، به معنای تقاضای پایدار برای تجهیزات، مواد اولیه و البته گاز انعطاف‌پذیر برای پشتیبانی از سیستم برق است.

از زاویه تکنیکال بازار، شدت سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های شبکه و ذخیره‌سازی می‌تواند در میان‌مدت، نوسان قیمت برق و تقاضای پیک گاز را کاهش دهد و الگوی فصلی تقاضای سوخت در اروپا را تغییر دهد. این نکته برای صادرکنندگان گاز و LNG - از جمله بازیگران خاورمیانه - بسیار حیاتی است؛ به‌ویژه اگر قراردادهای «شاخص‌گذاری نفتی» به سمت شاخص‌های گازی و برقی حرکت کنند. برای مدیران ایرانی، پیگیری خروجی‌های این نوع رویدادها مهم است، چون جهت‌گیری مقررات، مدل‌های بازار و تکنولوژی‌های منتخب اروپا در حوزه تجدیدپذیر، تأثیر مستقیمی بر فرصت‌های صادرات گاز، برق و حتی تجهیزات دارد.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
بیش از نیمی از تولید	حدودی ۲۰۲۵	درصد	50	سهم تجدیدپذیر در برق اروپا
رشد سریع نصب	برآورد ۲۰۲۵	گیگاوات	60	ظرفیت جدید خورشیدی سالانه
دریایی و خشکی	برآورد ۲۰۲۵	گیگاوات	30	ظرفیت جدید بادی سالانه
برای تاب‌آوری سیستم	تخمینی	میلیارد یورو	80	سرمایه‌گذاری سالانه شبکه و ذخیره
اثر بحران و گذار	تا ۲۰۲۵	درصد	20	کاهش مصرف گاز اروپا از ۲۰۲۱
وابستگی به واردات	۲۰۲۵	درصد	35	سهم واردات LNG در تأمین گاز
شتاب تجدیدپذیر	افق سیاستی	درصد برق پاک	65	هدف اتحادیه اروپا برای ۲۰۳۰
سیگنال قیمتی کربن	متوسط سال	یورو/تن	70	میانگین قیمت CO ₂ در ETS
نقش در مدیریت پیک	نصب‌شده	گیگاوات	25	ظرفیت ذخیره‌سازی باتری اروپا
فرصت برای صادرات برق	حدودی	درصد	30	سهم برق سبز در صنعت انرژی‌بر

منبع: ENLIT WORLD

آسیا و بازارهای نوظهور انرژی

هند؛ تغییر آرام اما جدی در یارانه‌ها و درآمدهای انرژی

گزارش تازه‌ای از وضعیت سیاست انرژی هند نشان می‌دهد که ۵۹ درصد یارانه‌های انرژی این کشور هنوز در برق (عمدتاً یارانه مصرفی) قفل شده است؛ موضوعی که فضای مالی دولت‌های ایالتی برای توسعه برنامه‌های انرژی پاک را محدود می‌کند در عین حال، طی یک دهه گذشته، همین یارانه‌ها به همراه حمایت‌های دیگر، باعث رشد پنج‌برابری ظرفیت تجدیدپذیر و عبور سهم ظرفیت غیر فسیلی برق از ۵۰ درصد در سال ۲۰۲۵ شده است. این یعنی هند یکی از معدود کشورهایی است که یکی از تعهدات اقلیمی خود را پنج سال زودتر محقق کرده است. از منظر درآمدی، ۱۶ درصد کل درآمد دولت مرکزی و ایالتی هند در سال مالی ۲۰۲۴ از سوخت‌های فسیلی آمده و ۷۹ درصد این درآمدها از مالیات بر مصرف بنزین، دیزل و زغال بوده است. این وابستگی، اصلاح یارانه‌ها و حرکت به سمت مالیات‌های «سبزتر» را از نظر سیاسی حساس می‌کند. برای صادرکنندگان انرژی به هند - از جمله خاورمیانه - پیام مهم این است که هند در کوتاه‌مدت همچنان به سوخت‌های فسیلی وابسته خواهد بود، اما به تدریج ترکیب سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی خود را به سمت زیرساخت‌های پاک می‌برد. فرصت برای قراردادهای گاز، نفت و پتروشیمی هنوز قابل توجه است، اما باید در کنار آن، سناریوی کاهش تدریجی رشد واردات در دهه بعد هم دیده شود.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
تمرکز یارانه‌ای	FY 2024	درصد	59	سهم برق از کل یارانه‌های انرژی
جهش قابل توجه	تا ۲۰۲۵	برابر	5	رشد ظرفیت تجدیدپذیر از ۲۰۱۴
تحقق زودهنگام هدف NDC	۲۰۲۵	درصد	50<	سهم ظرفیت غیر فسیلی برق
کمبود نسبی یارانه پاک	FY 2024	برابر	5	نسبت حمایت فسیلی به پاک (یارانه‌ها)
روند رو به بالا	FY 2024	درصد	31	رشد سالانه یارانه انرژی پاک
بیشترین از دوران کرونا	FY 2024	درصد	12	کاهش سالانه یارانه فسیلی
وابستگی مالی بالا	FY 2024	درصد	16	سهم درآمد فسیلی از کل درآمد دولت
تقریباً ۹ لک کرور روپیه	FY 2024	میلیارد دلار	108	کل درآمد فسیلی دولت هند
تمرکز شدید بر مصرف	FY 2024	درصد از درآمد	50	سهم سه مالیات اصلی (بنزین، دیزل، زغال)
پایداری نقش سوخت‌های فسیلی	FY 2024	درصد سرمایه	83	سهم سرمایه‌گذاری SOE‌ها در فسیل

منبع: IISD

تقاطع نفت و گذار انرژی

چشم انداز بلندمدت TOTALENERGIES و رقابت با سناریو گذار

شرکت های بزرگ اروپایی در چشم اندازهای خود تا ۲۰۵۰، سناریویی را ترسیم می کنند که در آن، تقاضای نفت در دهه ۲۰۳۰ به اوج می رسد و سپس به تدریج کاهش می یابد، در حالی که تقاضا برای گاز، هیدروژن و برق کم کربن رشد می کند. از نگاه بنیادی، این شرکت ها سبد سرمایه گذاری خود را از «نفت محور» به «چند انرژی» تغییر می دهند؛ یعنی ترکیبی از بالادست نفت و گاز، LNG، تجدیدپذیرها، ذخیره سازی و راهکارهای مدیریت تقاضا. این مسیر، فشار مستقیم بر تولیدکنندگان سنتی - به ویژه در خاورمیانه - ایجاد می کند تا در حوزه های پایین دست، تجارت و خدمات انرژی نیز نقش فعال تری بگیرند.

از نگاه تکنیکال، این شرکت ها عملاً در حال «هچ کردن» خود در برابر ریسک تقاضای نفت هستند: کاهش تدریجی نسبت سرمایه گذاری در نفت خام، افزایش در گاز و برق، و توسعه پورتفوی تجدیدپذیرها. برای ایران و منطقه، پیام واضح است: اگر ما سبد خود را تنها روی نفت خام متمرکز نگه داریم، در دهه آینده احتمالاً با کاهش قیمتی کمتر و رقابت شدیدتر روبه رو خواهیم شد. ادغام تدریجی با زنجیره ارزش برق، گاز و هیدروژن، و توسعه بازارهای منطقه ای، می تواند این ریسک را کاهش دهد.

توضیح عددی کوتاه	سال/دوره	واحد	عدد	شاخص
تمرکز بالادست نفت	گذشته	درصد	70	سهم نفت در CAPEX ۲۰۱۵
کاهش تدریجی	وضعیت فعلی	درصد	45	سهم نفت در CAPEX ۲۰۲۵
رشد نقش گاز	وضعیت فعلی	درصد	30	سهم گاز و LNG در CAPEX ۲۰۲۵
ورود جدی به برق	وضعیت فعلی	درصد	25	سهم تجدیدپذیر و برق در CAPEX ۲۰۲۵
پس از آن افول تدریجی	برآورد	سال	2035-2030	سناریوی اوج تقاضای نفت
رشد ملایم	برآورد	درصد	2-1	رشد سالانه تقاضای گاز تا ۲۰۳۵
همسو با اهداف اقلیمی	نسبت به پایه	درصد	70-50	هدف کاهش شدت کربن سبد تا ۲۰۵۰
جهش نسبت به امروز	هدف گذاری	درصد	50-40	سهم پروژه های کم کربن در CAPEX ۲۰۳۰
رقابتی با پروژه های گازی	هدف مالی	درصد سالانه	10-8	نرخ بازده هدف در پروژه های تجدیدپذیر
فضای مانور برای سرمایه گذاری	دامنه معمول	درصد	35-25	نسبت بدهی به سرمایه در صنعت

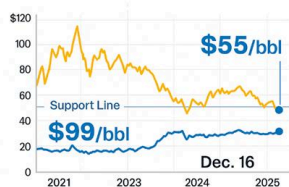
منبع: TROWEPRICE

گروه سرمایه‌گذاری اهداف (سهامی عام)

جمع‌بندی

CONCURRENT PLUNGE OF WTI & BRENT BELOW THREE-YEAR LOWS

Increasing OPEC+ production and reduced risks of geopolitical conflict

Potential partial lift of Russian sanctions and unloading of oil stored at sea

Efficiency-seeking potential for Mideast producers & long-term contracts for Asian importers

BAZTAB
RESEARCH & MEDIA INSTITUTE

نیمه دسامبر ۲۰۲۵ تصویری دوگانه از بازار جهانی انرژی ترسیم می‌کند: در کوتاه‌مدت، مازاد عرضه نفت، قیمت‌ها را به کف‌های چندساله رسانده و فشار را بر بودجه تولیدکنندگان - به‌ویژه در خاورمیانه - تشدید کرده است. در گاز و LPG، آمریکا به یکی از محورهای اصلی ژئوپلیتیک انرژی بدل شده و در کنار خلیج فارس، بازارهای جدیدی در آفریقا و آسیا را تغذیه می‌کند. در پس‌زمینه، گذار انرژی با شتابی نامتوازن اما واقعی ادامه دارد؛ خورشیدی و بادی در بسیاری از کشورها به ارزان‌ترین منابع برق تبدیل شده‌اند و هند نمونه‌ای است که هم‌زمان هم به سوخت‌های فسیلی وابسته است و هم ظرفیت غیر فسیلی خود را به بیش از ۵۰ درصد رسانده است. برای مدیران ارشد انرژی در ایران، می‌توان سه سناریو ترسیم کرد: -تداوم مازاد عرضه و قیمت‌های پایین: در این حالت، نفت در محدوده ۵۵-۶۵ دلار نوسان می‌کند، رقابت قیمتی در اوپک تشدید می‌شود و فشار برای کاهش هزینه‌های تولید و بازنگری در پروژه‌های سرمایه‌بر بالا می‌رود. استراتژی مناسب، تمرکز بر کاهش هزینه تمام‌شده، توسعه محصولات با ارزش افزوده بالاتر و قراردادهای منعطف است.

-مدیریت عرضه و بازگشت نسبی قیمت‌ها: اگر OPEC+ و تولیدکنندگان دیگر، در واکنش به فشار قیمت، سیاست کاهش عرضه را هماهنگ کنند، امکان بازگشت قیمت‌ها به محدوده ۷۰-۸۰ دلار وجود دارد. در این سناریو، مهم است که از مازاد درآمد برای سرمایه‌گذاری در گذار داخلی (بهره‌وری انرژی، برق کم‌کربن، پتروشیمی) استفاده شود، نه صرفاً افزایش هزینه‌های جاری.

-شوگ سیاسی/اقتصادی جدید: تغییرات ناگهانی در سیاست آمریکا، تشدید تنش در نقاط حساس (خاورمیانه، تنگه‌ها) یا رکود جهانی می‌تواند مسیر قیمت‌ها را به‌طور موقت معکوس کند؛ یا جهش قیمتی، یا سقوط بیشتر. در این سناریو، داشتن سبد متنوع مشتری، انعطاف در مقاصد صادراتی، ابزارهای پوشش ریسک قیمتی و برنامه‌های اضطراری بودجه‌ای، اهمیت حیاتی پیدا می‌کند.

در همه، یک نکته مشترک است: پنجره زمانی برای استفاده حداکثری از نفت و گاز به‌عنوان موتور اصلی درآمد، محدود است. ترکیب هوشمندانه «مدیریت کوتاه‌مدت بازار» با «سرمایه‌گذاری بلندمدت در گذار» کلید حفظ جایگاه ایران در نقشه آینده انرژی جهان خواهد بود.

خلاصه کل این خبرنامه

اثر و اقدام پیشنهادی برای مدیر ایرانی	پیام تحلیلی	مهم‌ترین داده‌ها و رویدادها	محور
بازنگری استراتژی صادرات، تنوع سبد، مدیریت ریسک قیمت	بازار وارد دوره قیمت‌های پایین و رقابت شدید شده	سقوط قیمت نفت به کف چندساله؛ کاهش ریسک ژئوپلیتیک؛ رشد تجدیدپذیرها	۱. تصویر کلان انرژی
استفاده از شاخص‌ها برای قیمت‌گذاری، برنامه‌ریزی صادرات و مدیریت مصرف داخلی	بازار در فاز مازاد عرضه و تقاضای ضعیف	برنت WTI ۵۹، ۱۵۵؛ گاز ۳۴، ۵۴؛ TTF؛ ذخایر نفت آمریکا ۴۴۰ Mb؛ صادرات نفت ایران ۱/۵۵ Mb/d	۲. فسفت‌ها (۲۰ شاخص کلیدی)
قراردادهای منعطف، تنوع مقصد، افزایش ارزش افزوده پالایشی	شکست حمایت تکنیکال؛ بازار مازاد عرضه ۲۰۲۶ را قیمت‌گذاری می‌کند	WTI زیر ۵۵؛ برنت ۶۰؛ افت ۲۰٪ سالانه؛ ذخایر روسیه روی آب ۱۷۰ Mb	۳. نفت خام - سقوط قیمت‌ها
تقویت روابط با مشتریان آسیایی، توسعه پتروشیمی، مدیریت تخفیف‌ها	رقابت شدید برای سهم بازار؛ احتمال جنگ تخفیف	رشد عرضه ۱/۵ Mb/d در ۲۰۲۵؛ مازاد ۲ Mb/d در ۲۰۲۶؛ سهم OPEC+ ۶۰٪ =	۴. مازاد عرضه جهانی
سناریوسازی برای حضور پایدار شیل؛ کاهش اتکا به قیمت‌های بالا	تولید آمریکا حتی در قیمت‌های پایین مقاوم می‌ماند	کاهش مقررات، حمایت مالیاتی ۱۲، ۱۰B\$؛ پروژه LNG، قیمت بنزین ۲، ۷\$	۵. سیاست انرژی آمریکا
توسعه صادرات LPG ایران، ورود به بازارهای آفریقا و آسیا	LPG تبدیل به ابزار ژئوپلیتیک و سوخت انتقالی شده	رشد صادرات LPG آمریکا؛ ۱۲ Mt تجارت Petredec؛ کاهش CO نسبت به زغال ۴۰٪	۶. گاز و LPG
توسعه تجدیدپذیر داخلی، صادرات برق/هیدروژن، اصلاح شدت انرژی	خورشیدی در کف هزینه؛ فشار بلندمدت بر سوخت‌های فسیلی	LCOE خورشید ~۸۰٪؛ کاهش ۴۰٪ رشد تقاضای برق توسط منابع پاک؛ سهم برق از انرژی <۲۰٪	۷. گذار انرژی - خورشیدی و بادی
فرصت صادرات گاز/برق؛ رصد مقررات جدید؛ توسعه ذخیره‌سازی	تمرکز اروپا بر امنیت انرژی + رقابت‌پذیری + تجدیدپذیر	۵۰٪ برق پاک؛ ۶۰ GW خورشیدی جدید؛ ۸۰B\$ سرمایه‌گذاری شبکه	۸. اروپا - Enlit 2025
فرصت صادرات گاز و LPG؛ همکاری در پروژه‌های پاک	هند در حال گذار تدریجی اما پایدار است	۵۹٪ یارانه انرژی در برق؛ ۵ برابر شدن ظرفیت تجدیدپذیر؛ ۱۶٪ درآمد دولت از سوخت فسیلی	۹. آسیا - هند
تدوین استراتژی ۲۰۲۶-۲۰۳۰؛ تنوع صادرات، کاهش شدت انرژی، توسعه تجدیدپذیر	ساختار بازار انرژی در حال تغییر بنیادین است	قیمت پایین نفت، رشد تجدیدپذیر، رقابت شدید OPEC+، نقش جدید LPG	۱۰. جمع‌بندی کلان

منابع

1- CNBC

2- E&E NEWS

3- WORLDOIL

4- T. ROWE PRICE

5- ENLIT WORLD

6- GEOPOLITICAL MONITOR

7- IISD – INTERNATIONAL INSTITUTE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

